

وجوب پوشش سر برای زنانی با موهای بسیار کوتاه

حیدر حب الله

ترجمه: سعید نورا

سوال^۱: در مورد حجاب سر برای زن سیاهپوست آفریقایی که موهایش مجعد و فقط چند سانتی متر است که شبیه موهای مرد سیاهپوست است آیا پوشاندن آن بر او واجب است؟

پاسخ: جمهور فقها با استناد به اطلاقات نصوص که بر ضرورت پوشاندن بدن زن به جز صورت و کف دست و پاها البته با اختلافاتی در این استثناءات، دارند قائل به حرمت کشف حجاب و وجوب پوشش در اینجا هستند بر این اساس حتی اگر زن از اول هیچ مویی نداشته باشد، باز هم پوشاندن سر برای وی واجب است.

اما در مورد ماهیت و طبیعت این مسأله، این موضوعی است که مردم نسبت به آن با هم متفاوت هستند. آنچه برای یک نفر برانگیزاننده و محرک است، ممکن است برای دیگری نفرت انگیز یا غیر محرک باشد و بالعکس، بنابراین آنچه واقعاً مهم است این است که این موضوع یکی از مستثنیات عدم پوشش نیست.

در مورد آن دسته از فقیهانی که می گویند ملاک و معیار وجوب پوشش، حفظ حریم خصوصی زن در کنار معیار حمایت اخلاقی اجتماعی عمومی (عدم تحریک نوعی جنسی)، است در این صورت باید به این نتیجه پایبند بود که در هر جایی که زنی هیچ جذابیتی نداشته باشد بلکه بسیار

^۱ حیدر حب الله، إضاءات فی الفكر والدين والاجتماع ۳: سوال ۴۲۲.

زشت باشد و از طرف دیگر عدم پوشش نوعی اهانت و هتک حرمت وی نباشد... در این صورت بر اساس این مبنی باید قائل به جواز نپوشاندن شد مخصوصاً اگر عنوان زینت بر این نپوشاندن صدق نکند عنوانی که بارزترین عنوان قرآنی در این زمینه به شمار می رود. به نحوی که در این صورت گفته نمی شود: این زن زینت خود را آشکار کرده است بلکه گفته می شود: مثلاً زشتی خود را آشکار کرده است.

اینها اموری است که باید به حالت نوعی در آن مراجعه شود که بسته به حالات مختلف متفاوت است. بنابراین اگر زنی در معرض سوختگی در سر و صورت قرار گرفت، آشکار کردن آنها نه مصداق عنوان زینت است و نه به صورت نوعی محرک است بنابراین نپوشاندن آن بر اساس این دیدگاه جایز خواهد بود این همان چیزی است که با وحدت مناط از اشتراط جواز نپوشاندن برای زنان مسن به عدم تزین به زینتی است که ایشان را از حالت عدم تحریک جنسی به حالت تحریک و جلب توجه خارج کند همچنین از تعبیر (غیر أولی الإربة) و تعبیر (الذین لم یظهروا علی عورات النساء)، نیز همین نکته قابل برداشت است.

اما در مورد مثالی که ذکر کردید به نظر من این مورد یک حالت نوعی نیست بلکه در زمان ما افرادی را پیدا می کنید که به این نوع ظاهر تمایل بسیاری دارند بنابراین اطلاق حکم نسبت به زن آفریقایی به این نحو و به طور یکسان درست نیست.